

Міністерство освіти і науки України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Департамент освіти Харківської міської ради
Департамент міжнародного співробітництва Харківської міської ради
Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Міжнародна асоціація миротворців ООН «Солдати миру» AISP/SPIA
Національне відділення Міжнародної асоціації миротворців ООН
«Солдати миру» AISP/SPIA, Чеське відділення
Віденське відділення Національної асоціації миротворців Австрії
Національна чеська ветеранська організація «Чеський легіонер»
«Подорож заради миру», Норвегія
ГО «Об'єднання миротворців ООН, учасників міжнародних операцій
та інвалідів війни»
ГО «Окремий науково-освітній центр Українського козацтва
імені Г.С. Сковороди»

МИР. БЕЗПЕКА. ОСВІТА.

*Матеріали круглого столу за міжнародною участю,
присвяченого Дню українських миротворців
та 30-й річниці участі України в миротворчих місіях ООН
(15 липня 2022 року)*

м. Харків

Головний редактор: БОЙЧУК Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

БЕРЕЖНА Світлана – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

БОРИСЕНКО Наталія – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з навчально-виховної роботи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

БОНДАРЕНКО Софія – помічник Координатора міжнародних програм «Школа миру» та «Юний миротворець», учитель історії Харківської гімназії №55;

ДОРОШЕНКО Олександр – міський голова правління ГО «Об'єднання миротворців ООН, учасників міжнародних операцій та інвалідів війни»;

ЗЕЛЕНСЬКА Людмила – доктор педагогічних наук, професор, в.о. декана факультету історії і права ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ЛУК'ЯНОВА Лариса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Голова наглядової Ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

САМОЙЛОВ Сергій – обласний голова правління ГО «Об'єднання миротворців ООН, учасників міжнародних операцій та інвалідів війни», Координатор Міжнародних програм «Школа миру» та «Юний миротворець»;

ЧЕРНІКОВА Інна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 10 від 19 жовтня 2022 року).*

Мир. Безпека. Освіта: Матеріали круглого столу за міжнародною участю, присвяченого Дню українських миротворців та 30-й річниці участі України в миротворчих місіях ООН, Харків, 15 лип. 2022 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2022. – 60 с.

У збірнику відображено тези учасників круглого столу за міжнародною участю, присвяченого Дню українських миротворців та 30-й річниці участі України в миротворчих місіях ООН. Акцентовано увагу на теоретичних і практичних напрацюваннях учасників щодо реалізації програм співробітництва закладів освіти з громадськими та міжнародними організаціями у сфері міжкультурної та громадянської освіти; програм «Школа миру», «Юний миротворець». Накреслено перспективні напрями розширення взаємодії громадських організацій, закладів освіти, ветеранських структур, міжнародних організацій та органів міської влади з питань гуманітарно-культурного співробітництва.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, учителям, докторантам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

ЗМІСТ

Анна Боярська-Хоменко

РЕАЛІЗАЦІЯ «ПЕДАГОГКИ МИРУ» В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ.....6

Вікторія Ворожбіт-Горбатюк

ОРТОБІОТИЧНИЙ ПІДХІД ЯК РЕСУРС СТАБІЛЬНОСТІ ОСВІТЯН У
ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ.....9

Олександр Дорошенко

ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ ХАРКІВСЬКОГО ДОСВІДУ ЩОДО
СТВОРЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПЛАТФОРМИ ТА ПРАКТИЧНОГО
ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ,
ОБ'ЄДНАНЬ, ЗОКРЕМА МІЖНАРОДНИХ, ВЗАЄМОДІЇ З ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИМИ ТА ГРОМАДСЬКИМИ
СТРУКТУРАМИ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ,
ВІДНОВЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ, НАКОПИЧУВАННЯ, АНАЛІЗУ І
ПЕРЕДАЧІЗДОБУТОГО ДОСВІДУ.....13

Дар'я Єлісєєнко, Ірина Боса

МИРОТВОРЧІСТЬ - ДІЄВА ФОРМА НАЦІОНАЛЬНО - ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ
ПРОГРАМ «ШКОЛА МИРУ» ТА «ЮНІ МИРОТВОРЦІ» У М. ХАРКОВІ.....16

Людмила Зеленська

ДЕКЛАРАЦІЯ МИРУ І ПРИПИНЕННЯ ВІЙНИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І
НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР.....20

Поліна Короваєнко

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТИ У ХНПУ ІМ. Г.С. СКОВОРОДИ ЯК ОСНОВА
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО СВІДОМИХ ВЧИТЕЛІВ.....22

Марія Култаєва

PHILOSOPHY OF PEACE, ITS SEMANTICS AND METAPHORS.....24

Володимир Марченко

МИРОТВОРЧІ ОПЕРАЦІЇ ООН УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ.....28

Сергій Самойлов

ДІЯЛЬНІСНИЙ АСПЕКТ УЧАСТІ ХАРКІВ'ЯН, ЧЛЕНІВ ГО «ОБ'ЄДНАННЯ
МИРОТВОРЦІВ ООН, УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЙ ТА
ІНВАЛІДІВ ВІЙНИ» В ЗАХОДАХ ЩОДО ДОПОМОГИ ЦИВІЛЬНОМУ
НАСЕЛЕННЮ В УМОВАХ ЗНАХОДЖЕННЯ ХАРКОВА В ЗОНІ ВЕДЕННЯ
БОЙОВИХ ДІЙ.....32

Сергій Самойлов, Дар'я Ясинецька

ОПЕРАЦІЇ ООН З ПІДТРИМАННЯ МИРУ. ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС ЩОДО
УЧАСТІ УКРАЇНСЬКИХ МИРОТВОРЦІВ У МІСІЯХ ООН.....35

Тетяна Собченко

ПРОБЛЕМИ ВІЙНИ ТА МИРУ У ВИХОВНІЙ РОБОТІ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ.....39

Анна Чернишук

ДОСВІД РОБОТИ ЮНИХ МИРОТВОРЦІВ МІСТА ХАРКОВА У РОЗБУДОВІ
СУСПІЛЬСТВА У ДУСІ МИРОЛЮБСТВА ТА БРАТЕРСТВА.....42

Інна Чернікова

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ ТА
СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: З ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «ОКРЕМИЙ
НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ».....45

Лариса Шевченко

УКРАЇНА В ДІЯЛЬНОСТІ МИРОТВОРЧИХ МІСІЙ ООН ТА НАТО:
ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....48

Надія Шевченко

ЦІННІСТЬ МИРУ ТА БЕЗПЕКИ ДЛЯ УКРАЇНЦЯ.....51

Катерина Юр'єва

СПІВПРАЦЯ З ГРОМАДСЬКИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ
У СФЕРІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТЯ.....53

Лариса Ямпольська

ПРОБЛЕМИ ВІЙНИ ТА МИРУ В ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ ІЗ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ ХНПУ ІМЕНІ
Г.С. СКОВОРОДИ.....57

Тетяна Собченко

Tetyana Sobchenko

доктор педагогічних наук,
доцент кафедри освітології
та інноваційної педагогіки

Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди,

sobchenkotetyana79@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0002-9213-5556>

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7213483>

ПРОБЛЕМИ ВІЙНИ ТА МИРУ У ВИХОВНІЙ РОБОТІ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У тезах розкрито аспекти здійснення виховної роботи, спрямовані на вирішення актуальних проблем війни та миру зі здобувачами Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди у період воєнного стану в Україні. Представлено тематику та форми проведення загальноуніверситетських та факультетських заходів у контексті посилення національно-патріотичного виховання. Окреслено перспективні шляхи організації виховної роботи з урахуванням вирішення зазначеної проблеми.

Ключові слова: виховна робота, національно-патріотичне виховання, воєнний стан.

The theses reveal the aspects of educational work aimed at solving the actual problems of war and peace with the students of Kharkiv National Pedagogical University named after H.S. Fryying pans during the period of martial law in Ukraine. The topics and forms of university-wide and faculty events in the context of strengthening national-patriotic education are presented. Prospective ways of organizing educational work taking into account the solution of the specified problem are outlined.

Key words: educational work, national-patriotic education, martial law.

Як визначено в Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, у період російсько-української війни є затребуваною необхідність переосмислення зробленого та здійснення низки системних заходів, які мають бути спрямовані на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді, що сприятиме формуванню нового українця на основі дії національних та європейських цінностей [1].

У Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди виховна робота здійснюється згідно з Концепцією виховної роботи на 2021-2025 рр.. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, яка ґрунтується на таких принципах як от:

- ✓ єдності навчання і виховання;
- ✓ демократизації та гуманізації виховання;
- ✓ єдності національних і загальнолюдських цінностей;

- ✓ активності, самодіяльності і творчої ініціативи студентської молоді;
- ✓ безперервності і наступності виховання;
- ✓ диференціації та індивідуалізації виховного процесу;
- ✓ системності виховання [2].

Так, у період воєнного стану в Україні важливим аспектом діяльності проректорки з навчально-виховної роботи кандидата педагогічних наук, доцента Борисенко Н.О., координаторів з виховної роботи факультетів, кураторів академічних груп, а також усього професорсько-викладацького колективу було надання як психологічної, моральної підтримки, так й здійснення низки системних заходів, спрямованих на обговорення проблем війни та миру зі здобувачами університету.

Зокрема, можна виділити такі загальноуніверситетські та факультетські виховні заходи, події, челенджі тощо, що проводилися у період з лютого 2022 р. по червень 2022 р.:

- ✓ конкурс «Лист захиснику Батьківщини»;
- ✓ флешмоб #ХНПУвВишиванці;
- ✓ онлайн-фестиваль аматорського мистецтва «Коли закінчиться війна...»;
- ✓ круглий стіл «Нариси: Війна-Навчання-Мрії» [3];
- ✓ за підтримки благодійної організації «smart foundation» започатковано проєкт «Історія незламних»;
- ✓ онлайн-флешмоб #KhNPUmoments тощо.

Усі проведені заходи висвітлені на офіційних сторінках соціальних мереж ХНПУ імені Г.С. Сковороди у Facebook [4] та в університетському виданні газети «Учитель» [5].

Так, перспективними шляхами організації виховної роботи у контексті зазначеної проблеми в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди на 2022-2023 навчальний рік вважаємо такі, як от:

- пробудження громадської ініціативи кожного молодого українця, сквородинівця;
- посилення реалізації стрижневих складових національно-патріотичного виховання;
- формування ціннісних орієнтирів та громадянської самосвідомості на конкретних прикладах героїчної боротьби українців;
- пошук нових підходів та шляхів імплементації європейських та національних цінностей у виховній роботі молоді тощо.

Список використаних джерел:

1. Наказ МОН України (2022). Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. URL: <https://imzo.gov.ua/2022/06/08/nakaz-mon-vid-06-06-2022-527-pro-deiaki-pytannia-natsional-no-patriotychnoho-vykhovannia-v-zakladakh-osvity-ukrainy-ta-vyznannia-takym-shcho-vtratyv-chynnist-nakazu-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy/> (дата звернення 14.07.2022 р.)
2. Концепція виховної роботи на 2021-2025 pp.. (2021) ХНПУ імені Г.С.Сковороди. URL: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Koncepcia_vyhovnoi_r_obotu.pdf (дата звернення 14.07.2022 р.)
3. Нариси: Війна-Навчання-Мрії [Електронне видання]: матеріали круглого столу, Харків, 01 червня 2022 року / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; [редкол.: І.І. Костікова (голов. ред.) та ін.]. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 40 с.
4. Сторінка ХНПУ імені Г.С. Сковороди в соціальній мережі Facebook. URL: <https://www.facebook.com/KhNPU>
5. Видання ХНПУ імені Г.С.Сковороди газета «Учитель». URL: <http://hnpu.edu.ua/uk/newspaper>